

17 ביולי 2018

חוב לביטוח לאומי מתיישן תוך שבע שנים

חוזר מיסים מספר 11.18

חוב לביטוח לאומי מתיישן תוך שבע שנים

לאחר שבמשך שנים סבר המוסד לביטוח לאומי, כי הוא אינו כפוף לחוק ההתיישנות הכללי והחיל על עצמו את כללי ההתיישנות לפי החלטות מנהליות פנימיות.

ביום 1.1.2015 נכנס לתוקף **תיקון מס' 159 לחוק הביטוח הלאומי (נוסח משולב), התשנ"ה-1995**. התיקון הוסיף לחוק הביטוח הלאומי את סעיף 363א והחיל כללים חדשים בדבר הגבלת תקופת התיישנות חוב בדמי ביטוח לאומי לשבע שנים, שרק בה יכול המוסד לביטוח לאומי לדרוש חוב דמי ביטוח.

על פי התיקון לחוק, אם המוסד לביטוח לאומי לא שלח לחייב דרישה לתשלום חוב דמי ביטוח בדואר, או שלא נקט הליכי גבייה לפי פקודת המסים (גבייה), או שלא ביצע קיזוז בתוך שבע שנים ממועד הדרישה, תחול התיישנות על החוב ולא ייגבו מהחייב דמי הביטוח וכל חוב הנצמח מהם.

אי תשלומם של דמי הביטוח עקב ההתיישנות לא יפגע בזכות לגמלה או לקצבה, על אף הוראות כל דין.

סעיף 15 בחוק ביטוח בריאות ממלכתי, התשנ"ד-1994, קובע כי המוסד יגבה את דמי ביטוח הבריאות בדרך שבה הוא גובה את דמי הביטוח הלאומי. הגבייה והתשלום של דמי ביטוח הבריאות ייעשו לפי הוראות חוק הביטוח הלאומי, בשינויים המחויבים לפי העניין, כאילו היו דמי ביטוח לאומי. לפיכך, תיקון 159 לחוק הביטוח הלאומי, האמור, חל גם על דמי ביטוח בריאות.

הוראות לגבי עצמאים, בעלי הכנסות ומעסיקים:

הגבלת אפשרות דרישת חוב דמי ביטוח לתקופה של שבע שנים, לא תחול לגבי מבוטח או מעסיק שחלה עליו חובת רישום ולא נרשם, או שלא דיווח כחוק על הכנסותיו (עצמאיים ובעלי הכנסה פסיבית), או על העסקת עובדים. לגביהם, תחל תקופת שבע השנים לעניין ההתיישנות מהמועד שבו קוימה החובה לדיווח, או ממועד קבלת המידע לעניין חבות בדמי ביטוח, לפי המוקדם.

חוזר גבייה של המוסד לביטוח לאומי מלא שכירים שמספרו 1418 מיום 31.10.2017 מסביר את עמדת המוסד לביטוח לאומי בעניין שינוי החקיקה בנושא ההתיישנות. בחוזר זה צוין, בין היתר, כי לגבי מבוטח שחבות דמי הביטוח שלו תלויה בשומה סופית של פקיד השומה, תחול ההתיישנות החל ממועד "קביעת השומה" – כלשון החוק. דהיינו: מתאריך עריכת השומה.

אולם, המוסד לביטוח לאומי חזר בו מעמדתו זו והוציא ביום 26.11.2017 את חוזר גבייה של המוסד לביטוח לאומי מלא שכירים שמספרו 1434. בחוזר זה צוין, כי ההתיישנות תיבחן לפי תאריך הגשת הדו"ח השנתי למס הכנסה. לפיכך, מבוטח רשאי להגיש ערעור על חוב בדמי ביטוח. זאת, נוכח פער הזמנים שבין הגשת דו"ח במס הכנסה על ידי נישום לבין מועד עריכת שומה במס הכנסה, ובכל מקרה שפער זמנים זה עשוי להיטיב עם המבוטח לעניין התיישנות, ורק במצבים בהם נוצר חיוב דמי ביטוח לראשונה, בהסתמך על שומה עצמית בלבד.

הוראות לגבי מי שאינו עובד ואינו עצמאי (מובטל)

המוסד לביטוח לאומי יוכל לדרוש חוב דמי ביטוח, אשר ביום 1.1.2015 ואילך טרם חלפו שבע שנים מהמועד הקבוע בחוק לתשלומו.

יצוין כי הוראת מעבר, שנכללה בתיקון לחוק, נותנת אפשרות למוסד לביטוח לאומי לדרוש חובות ישנים שנוצרו אף לפני שנת 2008 בתנאים הבאים:

- (1) תקופת היווצרות החוב הינה מיום 1.1.1999 ועד יום 31.12.2007.
  - (2) המוסד לביטוח לאומי שלח דרישת חוב בדואר ונקט בהליכי גבייה לפי פקודת מיסים (גבייה) או ביצע קיזוז החוב וכל זאת עד ליום 30.6.2016.
- לכן, בקבלת דרישת חוב מביטוח לאומי יש לבדוק אם חלפה תקופת ההתיישנות כאמור. כדאי גם לבדוק אם קוזזו חובות דמי ביטוח מגמלאות, למרות חלוף תקופת ההתיישנות.

מטרת חוזר זה הינה להביא לידיעתכם את עיקרי השינויים והעדכונים בחוק בנושאי המס שונים. לאור מורכבות חלק מהסוגיות, נמליץ על התייעצות עם משרדנו טרם ביצוע פעולות כלשהן.

בכבוד רב,

ניר שירן ושות' רואי חשבון

יש לציין שאין בהצעות אלו משום תכנון מס ואינן המלצה לעשות או להימנע מלעשות מהלך כלשהו.

אין לראות בחומר המתפרסם בחוזר זה משום ייעוץ או חוות דעת כלשהיא. לפני נקיטת צעדים כלשהם אנו ממליצים על קבלת ייעוץ מקצועי.